

9. Indtægtsdækket virksomhed

<i>Serviceydelser</i>	En af Danmarks Statistiks hovedopgaver er at udføre statistiske opgaver for private og offentlige kunder mod betaling. Opgaverne kaldes serviceydelser og er omfattet af statens regler for indtægtsdækket virksomhed.
<i>Fuld omkostningsdækning</i>	Den indtægtsdækkede virksomhed skal hvile økonomisk i sig selv. Det vil sige, at indtægterne skal dække de totale omkostninger ved udvikling og produktion af serviceydelserne. De totale omkostninger omfatter dels de direkte omkostninger, dels indirekte omkostninger i form af bidrag til bl.a. it, husleje, ledelse og administration.
<i>Skræddersyede ydelser</i>	En stor del af serviceydelserne består af skræddersyede statistikker og analyser til kunderne om fx enkelte befolkningsgrupper, erhverv, geografiske områder, virksomhedstyper og udgiftstyper. De større typer af serviceydelser omtales nedenfor.

Interview og Markedsservice

<i>KÅS</i>	Servicesystemet KÅS (Kommune Års Service) tilbyder årligt kommuner og amter statistikoplysninger opdelt på delområder af kommuner. Det nuværende KÅS-system består af 7 forskellige moduler - Befolkning, Bolig, Indkomst, Beskæftigelse, Pendling, Social og Nøgletal. Herudover findes der til kommuner og specielt boligselskaber servicesystemet "Statistiske Nøgletal på boligområder". I 2002 blev der for KÅS-systemerne etableret et internetbaseret system til bestilling samt kontrol af delområder. Såfremt en igangværende brugerundersøgelse blandt kommunerne viser en tilstrækkelig interesse herfor vil det nuværende KÅS-system for befolkningsstatistik i 2003 blive udvidet med et KÅS-modul omfattende "Indvandrere og Efterkommere".
<i>Markedsstatistik</i>	Servicesystemet Markedsstatistik henvender sig primært til den private sektor med statistik til belysning af privatkundeområdet. Udover tilsvarende områdeopdelte standardydelser som i KÅS tilbyder Markedsstatistik også en lang række specialydelser i form af bl.a. kundeprofilanalyser samt vejsegmentering (udvælgelse af "klumper af veje" på minimum 500 personer baseret på statistikoplysninger).
<i>Det Danske Kvadratnet</i>	Danmarks Statistik har i samarbejde med Kort- og Matrikelstyrelsen etableret "Det Danske Kvadratnet" med opdeling af hele landet i små geografiske celler på ned til 100 x 100 meter. Kvadratnettet giver brugerne mulighed for på en fleksibel måde at kunne danne sammen-

lagte celler (clusters), som grundlag for levering af detaljeret geografisk statistik til fx markedsanalyse, lokalplanlægning og forskning. De forbedrede statistikmuligheder for markedsstatistik ved udnyttelse af kvadratnettet vil blive markedsført intensivt i 2003.

Interviewundersøgelser

Danmarks Statistik kan yde service i forbindelse med dataindsamling, idet kunderne kan få gennemført små og større interviewundersøgelser af god kvalitet. Der benyttes computerstøttet telefoninterviewing. Stikprøveudvælgelsen kan enten ske ved en tilfældig udvælgelse fra CPR-registret eller på basis af oplysninger i et statistikregister - fx personer på efterløn eller personer med bil, der pendler til et bestemt geografisk afgrænset område. Undersøgelserne kan vedrøre privatpersoner eller virksomheder. Foruden interviewundersøgelser gennemfører Danmarks Statistik også spørgeskemaundersøgelser for eksterne kunder.

Lovmodellen

Lovmodellen er et statistisk redskab til beregning af konsekvenserne af forskellige lovgivningsinitiativer, især på social- skatte- og boligområdet. Danmarks Statistik leverer data til Lovmodellen, der organisatorisk er placeret i Finansministeriet. Brugen af Lovmodellen er forbeholdt ministerier og styrelser, der er beskæftiget med lovforberedende arbejde. I 2003 ventes modellens brugergrænseflade moderniseret og overflyttet fra mainframe til PC/LAN-plattform.

Øresundsstatistik

Med støtte fra både EU's regionalfond samt interessenter fra dansk og svensk side har Danmarks Statistik i samarbejde med SCB (det tilsvarende svenske statistikbureau) gennemført et tværgående statistikprojekt for hele Øresundsregionen. I første omgang er der opbygget en fælles Øresundsdatabase med samordnede og geografisk opdelte statistikoplysninger for hele regionen. Herudover er der på tværs af Øresund opbygget en ny fælles integreret statistik vedrørende både flytninger og pendling. Oplysningerne er tilgængelige på www.orestat.scb.se.

Med fortsat finansiering i 2003-2004 fra såvel EU's regionalfond som nationale interessenter vil dataindholdet i Øresundsdatabasebanken blive udbygget i samarbejde med de regionale myndigheder. De foreløbige planer omfatter bl.a. integration af den registerbaserede flytte- og pendlingsstatistik, statistik om arbejdsomkostninger, regionalisering af de eksisterende konjunktur- og erhvervsstatistikker samt en udbygning af den eksisterende statistik i databanken omkring arbejdsmarked, uddannelse og erhverv.

Forskningservice

Danmarks Statistik servicerer forskere (og analytikere) ved at etablere særlige datasæt til konkrete forskningsprojekter. Data er baseret på kombinationer af de mange statistikregistre i Danmarks Statistik og stilles som såkaldte mikrodata til rådighed for forskerne enten i den fysiske forskerplacering eller gennem den eksterne elektroniske adgang.

Ekstern adgang til mikrodata

Fra 1. marts 2001 blev der åbnet adgang for, at forskere m.fl. fra autoriserede forsknings- og analysemiljøer fra deres egen arbejdsplads kan få adgang til visse afidentificerede mikrodata, som befinder sig i Danmarks Statistik. Tilslutning til denne eksterne elektroniske ordning kræver, at forskeren påtager sig et fortrolighedsansvar, og at forskningsinstitutionen afgiver garanti for, at alle sikkerheds- og fortrolighedskrav overholdes. Pr. 1. januar 2003 var der tildelt autorisationer til i alt 32 forsknings- og analysemiljøer. Fra 2003 udvides området for den elektroniske forskeradgang, således at der bliver mulighed for at få adgang til alle de typer af forskerdata, som Danmarks Statistik i det hele taget kan give adgang til.

Ny forskerserviceenhed

Danmarks Statistik deltog i 2001 i et arbejdsudvalg under IT- og Forskningsministeriet om dansk registerforskning. Udvalget har afgivet rapporten: *Registerforskning – Enestående danske muligheder* med en række forslag til, hvorledes registerforskningen kan fremmes bedst muligt. Med udgangspunkt i rapporten blev der i 2002 givet en bevilning til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, som har gjort det muligt fra 1. januar 2002 at gøre bearbejdning af registerdata på Danmarks Statistiks særlige forskermaskiner gratis for danske forskere m.fl. Ordningen omfatter alle ansatte på offentligt finansierede forskningsprojekter, ansatte i offentlige forsknings- og analysemiljøer (dvs. universiteter, sektorforskningsinstitutioner, ministerier, styrelser mv.) samt forskere ansat hos alment velgørende fonde i Danmark. Desuden ydes der tilskud til opdateringen af visse forskningsdatabaser, hvorved datakøb fra disse er blevet billigere. For at kunne betjene forskerne inden for rammerne af den nye ordning har Danmarks Statistik oprettet en ny forskerserviceenhed (FSE), der skal varetage en række funktioner i forhold til danske forskeres brug af registerdata.

Århus-filialen

Danmarks Statistik oprettede i 1996 en mindre filial i Århus fortrinsvis med det formål at servicere forskere i Jylland ved dels at danne datasæt til enkelte projekter, dels at drive en fysisk forskerplacering i

lighed med ordningen i København. Filialen er hidtil blevet drevet med tilskud fra Danmarks Grundforskningsfond.

Positiv evaluering - filialen fortsætter

Danmarks Grundforskningsfond har i 2002 foretaget en evaluering af filialen. Evalueringen er i al væsentlighed positiv overfor filialens hidtidige arbejde, men fonden har ikke set sig i stand til at forlænge finansieringen af filialen efter 2002. Der er dog opnået aftale med fonden om en delvis finansiering af aktiviteten i 2003, hvilket gør det muligt for Danmarks Statistik at videreføre filialen i hvert fald til 2005. Århus Universitet stiller lokalerne gratis til rådighed, og en del af filialens bemanding vil være tilknyttet den ovenfor nævnte FSE. Ressourceforbruget herudover finansieres ved indtægter fra de serviceopgaver, der udføres af filialens personale.

International Rådgivning

Danmarks Statistiks rådgivning til statistikinstitutioner i andre lande gennemføres som indtægtsdækket virksomhed, idet projekterne hovedsagelig finansieres af Danida og EU.

Engagement i Afrika

Rådgivningen omfatter et større projekt med statistikinstitutionen i Mozambique. Projektet blev påbegyndt i maj 2002 og forventes at pågå i flere år. Det foretages i samarbejde med Statistiska centralbyrån i Sverige og Statistisk sentralbyrå i Norge. Rådgivningen indeholder generel institutionel støtte til strategi, ledelse og infrastruktur, samt støtte til de enkelte statistikgrene.

Et firårigt projekt sammen med statistikkontoret i Uganda blev afsluttet med et godt resultat i 2002. Det har omfattet opbygning af statistikkontoret, statistisk infrastruktur og statistisk bidrag til bekæmpelse af fattigdom. En statistisk database til de Østafrikanske lande (Tanzania, Kenya og Uganda) blev også udviklet.

Samarbejde i Central- og Østeuropa

Samarbejdet med EU-ansøgerlandene fortsætter. Danmarks Statistik deltager i et partnerskabsprojekt sammen med statistikinstitutionen i Polen i 2002-04. Samarbejdet omfatter desuden mindre projekter i Slovakiet (nationalregnskab), Bulgarien (registre) og Slovenien (elektronisk formidling). De baltiske lande vil fortsat være inden for vores interesseområde. I 2002 afsluttedes flerårige projekter i Litauen omkring transport- og miljøstatistik hhv. virksomhedsregister.

Det er planlagt at påbegynde et toårigt partnerskabsprojekt sammen med statistikkontoret i Kroatien fra 2003. Det vil omhandle støtte til

dataindsamlings- og analysemetoder, nationalregnskab samt statistisk virksomhedsregister.

Øvrige større serviceydelser

<i>Udlændinge-database</i>	For Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration er oprettet en udlændingedatabase, som giver ministeriet mulighed for hurtigt og sikkert at belyse og analysere aktuelle emner vedr. udlændinges forhold.
<i>RIMO</i>	For Arbejdsmarkedsstyrelsen udarbejdes RIMO-modellen, som frem-skriver befolkning, beskæftigelse, arbejdsstyrke, uddannelsesfrekven-ser, byggeri og boligforhold på AF-regioner.
<i>Husstands-flytninger</i>	For at kunne belyse husstandenes flytninger og karakterisere de flyt-tede husstande, er der oprettet et register over kvartalsvise husstands-flytninger. Statistik på grundlag af dette register er anvendeligt i den kommunale planlægning.
<i>Bilstatistik</i>	Fra Bilstatistisk Servicesystem kan der leveres oplysninger om dansk indregistrerede køretøjer, som personbiler, lastbiler, varebiler, busser og påhængsvogne. For hver køretøjstype tabelleres der bl.a. på fabri-kat, mærke og model, anvendelse, udstyr, alder, drivmiddel, vægt, lasteevne, ejerforhold og geografisk lokalisering. Der kan herudover udtrækkes skræddersyede tabeller tilpasset helt specifikke behov.
<i>BED-servicesystem</i>	Samtidig med opbygningen af det ny registersystem med Bolig- og Ejendomsdata (BED) er der etableret et servicesystem, der løbende udvikles i takt med at nye data indlægges i BED. På nuværende tids-punkt kan systemet besvare forespørgsler vedr. byggestatistikken, såvel standardprægede som skræddersyede serviceopgaver. I 2003 vil systemet også dække forespørgsler ang. de nyeste BBR-stamregister-oplysninger, bygningsopgørelser og boligtællinger. Ultimo 2004 for-ventes servicesystemet at være fuldt udbygget på bygge- og boligom-rådet.
<i>Udenrigshandels-service</i>	Udenrigshandelsstatistikken består på det mest detaljerede niveau af oplysninger om månedlig import og eksport af ca. 10.000 forskellige varer der foretages mellem Danmark og ca. 230 lande. Der er mulig-hed for at tegne et abonnement på et udvalg af disse oplysninger, enten som <i>landefordelte tal for udvalgte varer</i> (suppleret med oplys-ninger om industriens salg af egne varer) eller som <i>varefordelte tal for</i>

udvalgte lande. Abonnenten definerer selv udvalget og data leveres på elektronisk form.

<i>ADAM abonnementer</i>	ADAM tilbydes i abonnement i flere varianter: Et abonnement omfatter, udover modellen, opdateringer af databank og fremskrivninger, samt en række for- og eftermodeller til specifikke anvendelser. Antallet af opdateringer og antallet af for- og eftermodeller er afhængig af abonnementet. Modelgruppen tilbyder desuden, på serviceopgavevilkår, at udføre analyser for kunder, der ikke ønsker en abonnementsordning. Herudover tilbydes ADAMs brugere, og andre interesserede, et kursus, der giver en generel introduktion til databanken, modellen og modellens anvendelser. Endelig tilbydes ADAMs databank i abonnement og i løssalg.
<i>Nordisk statistisk årbog</i>	Siden 1997 har Danmarks Statistik haft en aftale med Nordisk Ministerråd om at vedligeholde en database med sammenlignelig nordisk statistik, som stilles til rådighed af de nordiske landes statistikkontorer. På grundlag af databasen udarbejder Danmarks Statistik hvert år <i>Nordisk statistisk årbog</i> , som udgives af Nordisk Ministerråd.
<i>Data Shop</i>	Danmarks Statistiks Bibliotek og Information er officiel Eurostat Data Shop. Her sælges bøger, databaser og cd-rom produkter fra Eurostat. Der kan også leveres ikke-publicerede data fra Eurostat efter kundens ønske samt publikationer og data fra lande uden for EU.
<i>Kurser</i>	Databanker samt Bibliotek og Information udbyder jævnligt eksterne kurser. Databanker underviser i brugen af statistikbanken og PC/Axis. Bibliotek og Information afholder kurser i statistisk informationssøgning i egne og andre udgiveres publikationer og databaser; fx dansk statistik, international statistik og sundhedsstatistik.